

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**НОВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНСЬКОМУ
ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(27–28 листопада 2024 року)

Харків 2024

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

середовищі. Рефлексивне навчання: рефлексія як складова навчального процесу допомагає здобувачам осмислити отримані знання та навички, оцінити свій досвід і зробити висновки для подальшого розвитку. Ці підходи дають змогу підвищити ефективність освітнього процесу в університеті, забезпечуючи високу якість підготовки випускників і їхню готовність до професійної діяльності в умовах сучасного світу.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри економіки
та управління виробничим і комерційним
бізнесом І. Л. Назаренко*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

АКТУАЛІЗАЦІЯ АСИНХРОННОГО ФОРМАТУ НАВЧАННЯ В УМОВАХ БЛЕКАУТІВ І ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасні виклики в умовах воєнного стану України створюють складні умови для забезпечення якісної освіти. Зростання частоти блекаутів, спричинених воєнними діями, ставить під загрозу безперервність навчального процесу. За таких умов традиційні форми синхронного навчання (лекції в режимі реального часу, відеоконференції) стають непридатними або складними для застосування, коли у здобувачів не співпадають години доступу до Інтернету, і вони не можуть відвідувати онлайн-заняття за розкладом. Ці обставини потребують від освітян нових підходів до організації навчального процесу, зокрема через актуалізацію асинхронного формату навчання.

Асинхронний формат навчання [1] має кілька значних переваг. По-перше, він знижує залежність від технічних проблем, дає змогу здобувачам навчатися навіть тоді, коли вони не можуть підключитися до Інтернету в конкретний момент. По-друге, він дає змогу здобувачам навчатися у своєму власному темпі, що особливо важливо в умовах постійного стресу. По-третє, доступ до навчальних матеріалів у будь-який час передбачає можливість повертатися до них стільки разів, скільки потрібно для кращого розуміння, що сприяє більш глибокому засвоєнню знань і розвитку самостійності.

Незважаючи на переваги, асинхронний формат навчання має свої недоліки. Відсутність живої комунікації з викладачем може призвести до недостатнього розуміння матеріалу або виникнення труднощів з організацією самостійного навчання, бо не всі здобувачі мають достатній рівень самоконтролю і самодисципліни, щоб успішно навчатися в асинхронному режимі. Для ефективного функціонування асинхронного навчання необхідно забезпечити постійний зворотний зв'язок, надання консультацій і підтримку здобувачів у самостійній роботі.

Усе це стосується навчання здобувачів економічних і філологічних спеціальностей. Особливо слід зазначити, що майбутні філологи потребують більше синхронного навчання, адже для розвитку іншомовної компетентності в говорінні потрібна робота здобувачів у парах (для розвитку діалогічного мовлення та якісного фідбеку викладача).

Серед особливостей асинхронного режиму навчання англійської мови у вищій школі, зокрема, відмічають такі:

- він є більш гнучким у застосуванні, оскільки здобувачі можуть виконувати завдання у зручний час, проте не такий об'єктивний, як синхронний;

- він має бути адекватний за об'ємом для того, щоб уникнути перенавантаження здобувачів, і, як наслідок, показати свою ефективність;

- він потребує набуття здобувачами навичок тайм-менеджменту для планування розподілу власного вільного часу та усвідомленого контролю за ним [2].

З досвіду викладання Практики англійської мови для здобувачів спеціальності ПАМЛ другого курсу, саме асинхронний формат навчання дав змогу їм опанувати програму, включаючи виконання завдань з аудіювання (подкасти з певними завданнями), перекладу, запам'ятовування нової лексики за допомогою ігор у Wordwall, Quizlet (розширена платна версія), індивідуальних завдань із запису монологів на задані теми (мінімум 3 хв) з обов'язковим використанням активної лексики (мінімум 15 одиниць, зокрема

нові слова, словосполучення, ідіоми), на які був наданий фідбек. Але, на жаль, асинхронний формат не розвиває діалогічне мовлення, і це необхідно враховувати через призначення коротких 15-хвилинних онлайн-конференцій зі здобувачами поза графіком, щоб ті, які мають доступ до Інтернету, могли приєднатися і взяти участь у роботі в парах (говоріння).

Висновки

Актуалізація асинхронного типу навчання в умовах блекаутів і воєнного стану є важливим кроком для забезпечення безперервності та якості освітнього процесу. Хоча асинхронне навчання має певні недоліки, правильне планування, підготовка викладачів та підтримка здобувачів дають змогу зменшити ці труднощі. Гнучкість і адаптивність асинхронного навчання роблять його незамінним інструментом в умовах нестабільності, забезпечуючи можливість продовження освіти навіть у найскладніших умовах.

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні: затв. Постановою МОН України 20 грудня 2000 р.). URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

2. Стрига Е. В. Синхронне та асинхронне навчання англійської мови у ЗВО. *Актуальні проблеми сучасної філології та методики викладання іноземних мов: зб. наук. праць* / за ред. А. А. Юмрукуз ; МОН України; ПНПУ ім. К. Д. Ушинського; Вінницький державний педагогічний ун-т ім. М. Коцюбинського; Аріельський ун-т; Ін-т мовної освіти Норвіча; Харбінський інженерний ун-т; Центральний університет Хар'яна (Індія). Одеса: Магістр, 2023. С. 21-22.

*Канд. філос. наук, доцент, завідувач
кафедри філософії та соціології*

І. В. Толстов

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ МОЗКОВОГО ШТУРМУ НА СЕМІНАРАХ ІЗ ФІЛОСОФІЇ

У сучасній педагогічній практиці активно впроваджують методи інтерактивного навчання. Серед них особливо виділено метод мозкового штурму. Винахідником методу мозкового штурму є Алекс Осборн, який 1952 року випустив книжку «Розбуди свій мозок або 101 спосіб розвинути креативне мислення» [1], де вперше описав принцип мозкового штурму.